

ve az adatok ellenőrzése folyik. Megkezdődött a mutatózási munka előkészítése is; a kézikönyv használhatósága ugyanis nagyrészt ezen múlik. A kiadvány használatát az alábbi szempontok szerint készült mutatók segítik majd elő: név, cím, szak, nyelv, nyomda, helynév, lelőhely, valamint a Szabó-, illetve a Sztripszky-számok szerinti mutató. Még ez évben megkezdik a következő, 1601-1650 közötti korszak anyagának előkészítését a budapesti gyűjteményekben hozzá nem férhető művek felmérésével, illetve ezek mikrofilmjének bekérésével.

Az Országos Széchényi Könyvtár és az MTA közös kiadásában megjelenő kötet remélhetőleg nem csupán a magyar nemzeti bibliográfia legkorábbi száradainak korszerű feldolgozásával, de az összes tudomány hazai történetének kézikönyveként haszonnal segíti majd a kutatók és könyvtárosok munkáját.

(Borsa Gedeonnak az OSZK Híradó 1964. évi 5. számában megjelent cikke alapján.)

TUDAKOZÓDÁS KÜLÖNLEGES ÜGYEKBEN: 170-100

A legtöbb európai fővárosban működik tudakozó központ, mely telefonon felvilágosítást ad a legkülönbözőbb kérdésekben hozzáforduló érdeklődőknek. Ezeket a tudakozókat különböző szervek tartják fenn: a nyugati országokban többségében magánvállalkozások (a párizsi már 1935-ben indult), Prágában a Városi Tanács Népművelési Osztályának az intézménye; az NDK-ban és Magyarországon például a posta a fenntartó szerv.

A Budapesti Távbeszélő Igazgatóság Távbeszélő, Tudakozó és Névsorszerkesztő Hivatala jelen formájában 1956-57-től tartja fenn különleges tudakozó szolgálatát.

Naponta 7 és 21 óra között egyidejűleg 2 hívási lehetőség áll az érdeklődők rendelkezésére. A szolgálatot két műszakban összesen 10 fő látja el, akik 7 óránként váltják egymást. Munkaidejük fennmaradó részét a rendes tájékoztatásban töltik. A munkatársak iskolai végzettsége érettségi, ezen kívül 1 fő az ELTE Természettudományi Karának matematika-fizika szakos hallgatója,

ketten az ELTE nyelvtanfolyamára járnak, egy pedig a Könyvtártudományi és Módszertani Központ Könyvtárosképző Szaktanfolyamán tanul. A szervezett oktatásban résztvevőkön kívül majd mindnyájan tanulnak valamilyen nyelvet.

A tájékoztatók rendelkezésére álló segédlet-anyag meglehetősen kevés: jobbra a legfontosabb magyar kiadású lexikonokra és szótárakra korlátozódik. Beszerzésre mindössze évi 3 ezer forintot kapnak. Munkájuk során a legnagyobb hasznát azoknak a speciális nyilvántartásoknak veszik, melyeket az érdeklődésnek, az igényeknek megfelelően saját ötleteik alapján maguk készítettek, illetve vezetnek.

A Különleges Tudakozónak naponta átlag 600-700 kérdést tesznek fel. A kérdések skálája nagyon széles, viszont hozzávetőleg 50 százalékban gyakorlati jellegűek, mozik, színházak műsora, üzletek nyitvatartása, sporteredmények után érdeklődnek.

A feltett kérdésekre átlagban 90 százalékban tudnak kielégítő választ adni. A meg nem válaszolt kérdéseket más intézményekhez, könyvtárakhoz, az MTI-hez, a Rádióhoz stb. továbbítják.

Egy-egy kérdés megfejtésére átlagban 1-1 1/2 perc jut. Mindezt kevés apparátussal végül is nem szakemberek végzik. Ha összehasonlítjuk könyvtáraink referenz részlegeinek kapacitásával, mindenképpen tiszteletre méltó teljesítmény! Példának megemlítiünk néhányat a közelmúltban elhangzott kérdések közül: Ki komponálta az angol himnusz zenéjét? A világ lakosságának hány százaléka analfabéta? Ki kapta az első Beethoven-gyűrűdíjat?

Legközelebbi fejlesztési terveik között szerepel segédleteik bővítése, valamint a munkatársak függetlenítése az egyéb szolgálatok alól. A Tudakozó munkáját nagyban megkönnyítené, még igényesebbé tenné, ha közelebbi, közvetlen kapcsolatot létesíthetne könyvtáraink tájékoztató részlegeivel. A posta szívesen támogatna egy olyan elképzelést, amint azt Palatin János, a Távbeszélő, Tudakozó és Névsorszerkesztő Hivatal vezetője elmondotta, hogy közvetlen telex-kapcsolat létesüljön az egyes könyvtárak, valamint a Tudakozó között. Természetesen ezt könyvtárainknak is szorgalmazni kellene, és bizonyára mindenki, de elsősorban a felvilágosítást várók, a kutatók látnák hasznát.

(Sz. S.)